

వాళ్ళిద్దరూ - నేను

బోనులో పడ్డ సింహంలా, రెండు రోజులు-ఉస్మానియా హాస్పిటల్లో గడిపి అప్పడే ఇంటికి చేరేను.

మా మా(వగారికి జబ్బుగా వుంటే చూసి పోదామని సతీసమేతంగా వచ్చాను. పదేళ్ళ తర్వాత హైదరాబాద్ నగరాన్ని చూసే ను. వచ్చిన మర్నాడే ఆయనకి వ్యాధి ముదరడం, హాస్పిటల్లో చేర్చడం జరిగింది.

రెండు రోజులు పూర్తిగా నేనూ, శారదా హాస్పిటల్లోనే వుండిపోవాల్సి వచ్చింది. ఈ పూట ఆయన పరిస్థితి కొంత మెరుగయింది.

కనిచీకటి పడింది. శారద దొడ్లో బావి దగ్గర బట్టలు వుతుకుతోంది. తనూ నాతో వచ్చింది యింటికి. హాస్పిటల్లో మా మా(వగారి చెల్లెళ్ళున్నారు.

నాకు ఆకలి వుధృతంగా వుంది.

మధ్య హాల్లో కూర్చుని తన భర్త అనారోగ్యం గురించిన వివరాల్ని పక్కంటివాళ్ళకి చెప్తోంది మా అత్తగారు. వాళ్ళు సానుభూతిని పొడి పొడి మాటల్లో పంచుతున్నారు.

స్నానం చేసి వచ్చాను.

ఇంకా వంట ప్రయత్నానికి ఎ వ్వ రూ పూనుకోలేదు. శారదని గదిలోకి పిల్చి చెప్పేను - " నాకు బాగా ఆకలేస్తోంది. ఉదయం ఎనిమిదింటికి కొరికిన మెతుకులు. త్వరగా వంట కానీ " అని.

ఆమె తల వూపుతూ వంటింట్లో ప్రవేశించింది.

నేనేదో పత్రికని చేతపుచ్చుకుని కూర్చున్నాను.

అదిగో సరిగ్గా అప్పుడు వచ్చాడు రామదాసు.

రామదాసు నాకున్న వొకేవొక బావమరది.

తల్లి దండ్రీ అంటే అతనికి ఉదాసీనత. పెళ్ళాం పిల్లల్లో వేరేవొక కాపరం. భార్య తరపునుంచీ మంచి ఆస్థే వచ్చింది. ఆమె అడించినట్లు ఈయన ఆడతాడంటూ వుంటారు మా అత్తా మాఱా. రామదాసుకి ముగ్గురు పిల్లలు. చిన్నవాళ్ళు. అతను వొక డ్రైవేట్ కంపెనీలో పనిచేస్తాడు.

" చాలా కాలమైంది మనం కలిసి " అంటూ మాట కలిపేడు. నేనొక పరిచయ మందహాసం చేసి వూరుకున్నాను.

“ ఇప్పుడు కులాసాగానే వుందిగదా ” అంటూ సంభాషణ మార్చి- తల్లిని పరామర్శించాడు, తండ్రి పరిస్థితి గురించి. “ ఏమి కులాసానో యేమో... ఇంకా రెండ్రోజులు చూడాలన్నారు డాక్టరు ” ఆమె నీరసంగా జవాబిచ్చింది.

“ గోపాల్ ని త్వరపడి వుద్యోగంలో చేర్పించేవ్. వాణ్ణి ఎం. ఏ. వరకూ చదవనివ్వాలి. ” నా వైపు చూస్తూ అన్నాడు. గోపాల్ మా పెద్దబ్బాయి.

“ మంచి ఉద్యోగం దానంతట-అది వచ్చింది. ఎమ్మె పానైన తర్వాతే నా మళ్ళీ యిలాంటి వుద్యోగాల వేట లోనే పడాలి గదా ” అన్నాన్నేను.

“ అదీ నిజమేననుకో... అయినా... ” అంటూ నసిగేడు రామదాసు.

ఇంతలో శారద భోజనానికి పిల్చింది.

ఇద్దరమూ భోజనం చేశాము. రామదాసు అక్కయ్యని ఆవీ ఇవీ అడుగుతూ కూర్చున్నాడు.

నేను బయటికి వచ్చి, ఆరుబయట మంచం వేసుకుని, వేపచెట్టు కిందుగా పడుకున్నాను.

క్షణాల తర్వాత రామదాసు అక్కడికొచ్చేడు. స్టూలుమీద కూర్చున్నాడు. “ అలా బయటికి పోయొద్దాం పద బావా ” అన్నాడు.

“ పడుకుంటాలేరా ” అన్నాను, బాగా డస్సిపోయిన స్వీరంతో. అతను నా కంటే వయస్సులో చాలా చిన్న. నా పెళ్ళయినప్పట్నుంచి అతన్ని ఏరా అని పిలవడమే అలవాటు నాకు. ఈ చనువుకు మరో కారణం - అతను మూడేళ్ళు మా ఇంట్లో వుండి చదువుకోవడం కూడా కావచ్చు.

“ ఫర్వాలేదు. ఇప్పుడే వచ్చేద్దాం, ఆటోలో వెళ్దాంలే ” అంటూ బలవంతం చేశాడు.

లేవక తప్పలేదు నాకు.

నేను తయారయి బయటికి వచ్చేసరికి, గేటుముందు ఆటోతో నిలబడి వున్నాడు రామదాసు.

గంట ఏడూ ముప్పై అయ్యింది. ఆటో బయల్దేరింది.

“ చాలాసార్లు అనుకున్నాను - కడప వచ్చి మీ అందరితో సరదాగా వో వారం రోజులు గడిపి పోవాలని. ఏదీ పడిచస్తేగా. ఎప్పుడూ కంపెనీ వ్యవహారాలూ, పనివొత్తిడీ. ఇక, ఇంటి సంగతి నీకు తెలియనిదేం వుంది. కాత్యాయనిదంతా అదో తరహా. ఈ నగరాన్ని వదిలితే ఆమెకు పిచ్చెక్కుతుందట. పిల్లలూ, అడేవరస. ”

నేను వింటూ కూర్చున్నాను. మధ్య మధ్యలో ‘ ఆఁ ఊఁ ’ అంటూ, పొడిపొడిగా చిరునవ్వుని చిందిస్తూ రామదాసు మొహం లోకి చూస్తున్నాను.

ఆ తర్వాత రామదాసు తన ఉద్యోగ విషయాలూ ఏవేవో చెప్పాడు.

ఆటో వొక బంగళా ముందు ఆగింది. దిగేము.

“ రా...” అంటూ ముందుకు నడిచేడు రామదాసు. నేను అతన్ని అనుసరించేను.

బ్రహ్మాండమైన భవంతి అది. ముందు కొన్ని ఎకరాల విస్తీర్ణంలో తోట. దానికి రెండువైపులా క్రోటన్లు, రంగు రంగుల పూలమొక్కలు. వాటి వెనక్కి పచ్చటి లాస్లు.

అద్భుతమైన వాస్తు శిల్ప విన్నాణాన్ని చిందిస్తూ, ఎత్తైన మెట్లూ, వాటికి చివర్లో గంభీరమైన గజరాజులూ; వరండా స్తంభాలమీద చిత్ర విచిత్రమైన శిల్ప సముదాయం.

వరండాలోకొచ్చేం. “ ఎవరిదిరా ఈ ఇల్లు ” అన్నాను, రామదాసుతో. నా కంఠస్వరంలో ఆశ్చర్యం, భయం బెరుకు, ధ్వనించాయని నాకే తెలుస్తోంది.

“ చెప్తా...రా...” అంటూ కాలింగ్ బెల్ మ్రోగించాడు. తలుపు తెరుచుకుంది. చెప్పలు బయట వదిలేము. లోపలికి అడుగు పెట్టాము.

కాలిక్రింద మెత్తగా ముఖమల్ తివాచీ. దానిమీద నా పాదం మోపడానికే సంకోచం కలిగింది నాకు. ఎదురుగా గోడలకు నిలువెత్తు తైలవర్ణ చిత్రాలు ; దుప్పి కొమ్ములు ; హాలు మూలల్లో కళావిలసితమైన పూలకుండీలు.

సోఫాలో కూర్చున్నాము. డ్రింక్స్ వచ్చినై ; తాగేము.

ఇంతలో వొక భారీ మనిషి హాల్లోకొచ్చి మా ముందున్న సోఫాలో కూర్చున్నాడు. రామదాసు కళవళపడిపోతూ కంగారుగా లేచి నిలబడి “ నమస్తే సార్ ” అంటూ రెండు చేతుల్తోనూ నమస్కరించాడు.

ఆయన చిరునవ్వుతో - కూర్చోమన్నట్లు చేయి వూపేడు.

రామదాసు ఎంతో వినయ విధేయతలతో ముళ్ళమీద కూర్చున్నట్లు సోఫాలో ముందుకు కూర్చున్నాడు.

“ మా బావగారు, గెజెటెడ్ ఆఫీసరు. కడపలో వుంటున్నారు ” పరిచయం చేశాడు. ఆయన తలవంకించాడు. నేను నమస్కారం పెట్టాను.

“ వీరు మా చీఫ్ ఎగ్జిక్యూటివ్ ; బసవరాజుగారు ” చెప్పాడు.

ఆయన వైపు తేరిపార చూశాను.

భారమైన దేహం. అడ్డూ ఆపూ లేకుండా పెరుగుతున్న జొజ్జ ; ముఖాన్న రాటుతేలుతున్న ముడతలు ; సూటూ బూటూ నిగనిగ మెరుస్తున్నాయి. బంగారు ఫ్రేము కళ్ళద్దాలూ మెరుస్తున్నాయి. ఎడారీలో వాయాసిస్సుల్లా బట్టతలలో అక్కడక్కడా చిన్నచిన్న తెల్లవెంట్రుకలు. మొత్తంమీద ఆ మూర్తిలో వొక రీతి వుంది. సంపద తెచ్చిన రాజసం ఆయన మొహాన్న కొట్టవచ్చినట్లు కనిపిస్తోంది.

వాతావరణంలో నిశ్శబ్దం ముద్ద కట్టింది. తెల్ల కాగితాలు హాలంతా పరచినట్లు వొక నైర్మల్యం అనిర్వచనీయంగా ప్రవహిస్తోంది.

ఏం మాట్లాడాలో ఏవిటో తెలీడంలేదు నాకు. మామూలుగా కనిపించాలని ఒక చిరునవ్వు నవ్వేను.

బసవరాజు నా చిరునవ్వును స్వీకరించేడు. ప్రత్యభివాదం చేశాడు.

“మీ కామేశ్వరి పెళ్ళికి సంబంధాలు చూస్తున్నార్యగదా. మంచి సంబంధం చూడండి. కట్నకానుకల విషయంలో మీరేమీ భయపడకండి.”

వాన లేకనే తలపైన పిడుగు పడ్డట్టైంది నాకు. ఆయన ఏం మాట్లాడుతున్నారో అర్థం కాలేదు.

“మరేం కంగారు పడకండి. ఆమె పెళ్ళి బాధ్యత మీ మీద వున్నట్లు నాకు తెలుసు. మంచి సంబంధం చూసి కబురు చెయ్యండి. డబ్బు పంపుతాను. మనం మనం తర్వాత చూసుకోవచ్చు.”

బౌదార్యం ఏ ఏ రూపాల్లో వుంటుందో తెలీనివాణ్ణి కాను గానీ-బసవరాజు చూపుతున్న ఈ బౌదార్యం నన్ను అస్థినాస్థి విచికిత్సలోకి త్రోవేసింది. అసలు జరుగుతున్నదేవిటో ఆకళింపు కాలేదు నాకు.

బసవరాజు ముక్కూ మొహం తెలీనివాణ్ణి నేను. కామేశ్వరి నా మేనకోడలు. ఆ పిల్ల పెళ్ళి బాధ్యత నా నెత్తిన వున్నమాట నిజమేగానీ - దాన్ని నెరవేర్చలేనని భయంగానీ, దానికి కావలసిన డబ్బు గురించిన ఆందోళనగానీ నే నెవ్వరికీ వ్యక్తంచేయలేదే - ఏవిటి వింత పరిణామం ?

చూపులతోనే రామదాసుని ప్రశ్నించాను - ఏవిటిదంతా ? - అన్నట్టు.

ఆతను - ఆగు చెప్తాను - అన్నట్టు సైగచేశాడు.

మరోసారి తన హామీని పునరవ్యక్తం చేస్తూ, లేచి నిమ్మళంగా గదిలోకి వెళ్ళిపోయాడు, బసవరాజు.

మేమూ లేచి నిలబడ్డాము.

చేయి పుచ్చుకుని నన్ను బయటికి లాక్కొచ్చాడు రామదాసు. నేనతని ముఖంలోకి తేరిపార చూడలేకపోయాను.

ఎలా యింటికి వచ్చి పడ్డానో తెలీదు. ఇల్లు చేరేను. తనకేదో అత్యవసరమైన పని వుందంటూ సంజీవరెడ్డి నగర్‌కి వెళ్ళాలంటూ వెళ్ళిపోయాడు రామదాసు. “రేపు వచ్చి వివరంగా మాట్లాడతాలే బావా” అంటూ వెళ్ళాడు.

ఆ రాత్రి -

అనేక రకాలైన ఆలోచనలతో నాకు నిద్రలేదు.

శారదకు చెప్పాను - జరిగిన విషయమంతా. “నువ్వేమైనా మీ తమ్ముడితో చెప్పావా - కామేశ్వరి పెళ్ళి సంగతి ?” అని అడిగేను.

“ ఏదో మాటవరసకి ఎప్పుడన్నా అన్నానేమో ” అంది శారద.

మర్నాడు ఉదయం -

వెంటనే బయల్దేరి రావలసిందిగా గోపాల్ నుంచి జెల్మిగ్రాం వచ్చింది నాకు. ఏదో ఆఫీసుపని అనివుంది.

హడావిడిగా బయల్దేరి వొక్కణ్ణి కడప వొచ్చేశాను.

పది రోజులు గడిచాయి.

ఈ పది రోజులూ - నాకు రాత్రుళ్ళు నిద్రలేదు. కన్ను మూసినా తెరిచినా, అందమైన భవంతి, అందులో బసవరాజు రూపం కనిపించ సాగినై. ఆయన మాటలే చెవుల్లో మార్మోగ సాగినై.

మా మావగారిని హాస్పిటల్ నుంచి ఇంటికి తీసుకొచ్చారు.

శారద తిరిగి కడపకు వచ్చేసింది.

“ రామదాసు ఏమన్నా అన్నాడా ? ” అని అడిగేను, శారదని.

“ నాకేం చెప్పలేదుగానీ - ఉత్తరం రాస్తానన్నాడు మీకు ” అంది.

మరో నాలుగైదు రోజులకి - రామదాసు నుంచి ఉత్తరం వచ్చింది. చాలాసార్లు చదువుకున్నాను. ఉత్తరమంతా సిరా మరకలే. ఫిరంగిగుళ్ళు వెదజల్లినట్లు ఆ మరకల మధ్యన అక్షరాలు !

మళ్ళీ చదువుతున్నాను - మీరూ వినండి.

“ బావా నువ్వేమీ అనుకోనంటే ఒక్క కోరిక కోరతాను. మీ మేనకోడలు కామేశ్వరి పెళ్ళి బాధ్యత నీమీద వుంది. నువ్వా పిల్లకి పెళ్ళి చెయ్యాలంటే తక్కువేమీ కాదు. అంత డబ్బు నీ దగ్గరలేదు. నీ పరిస్థితి నాకు తెలుసు. అలాగే, మా బసవరాజుగారు తన తమ్ముడి కూతురి పెళ్ళి చెయ్యాలి. ఆ తమ్ముడికి ఆరుగురు ఆడపిల్లలు. అందరి బాధ్యతా ఈయనదే. ఈయనకి మీ గోపాల్ సంగతి చెప్పాను. కామేశ్వరి పెళ్ళి అయితేగానీ గోపాల్ పెళ్ళి ప్రస్తావన తేనని నువ్వన్నట్లు నాకు తెలుసు. కనుక, బసవరాజు అవసరాన్ని నీ అవసరాన్ని కలిపి ముడివేశాను. “ ఎందుకు ? ” అని వెంటనే ప్రశ్నిస్తావ్ నువ్వే అవును, ఇది నా అవసరానికీ పనికొస్తుంది. బసవరాజు పిల్లగాడూస్తే నేనీ సంవత్సరం మా కంపెనీకి “ కొనుగోళ్ళ ఎగ్జిక్యూటివ్ ” ని కావచ్చు. నేను అత్యాశకేమీ పోవడం లేదని నా నమ్మకం. వీటికి నీ ఆంగీకారాన్ని తెలుపుతావు కదూ ! ”

రామదాసు ఎంతగా ఎదిగిపోయాడో అర్థమైంది నాకు. పిక్చులున్న దారపువుండలో ఏ కొసని ఎక్కడ పుచ్చుకుని లాగాలో బాగానే గ్రహిస్తున్నాడు. బతకనేర్చినవాడే !

ఒక్కసారి కుర్చీలో వెనక్కువాలి కళ్ళు మూసుకున్నాను. నా గుండె గుండెలోనే వుంది ; నేను మామూలు మనిషిగానే వున్నాను ! రామదాసు రాంగ్ నెంబర్ ని డయల్ చేశాడు !!!